Kadernota 2024, raad 6 juli 2023

Dames en heren,

Vorig jaar hebben we gezamenlijk een raadsprogramma opgesteld voor de komende vier jaar, waarin we onze belangrijkste doelen hebben vastgelegd. Deze doelen en de uitwerking ervan in het collegewerkprogramma vormen de basis voor de kadernota die voor ons ligt. Graag wil ik enkele punten bespreken die voor de PvdA van groot belang zijn.

Allereerst streven wij naar een laagdrempelige en toegankelijke gemeente. Dit houdt in dat we zorgen voor (1) duidelijke en effectieve communicatie, (2) diensten die voor iedereen toegankelijk zijn en bij voorkeur zonder externe hulp kunnen worden gebruikt en (3) een dienstbare opstelling en persoonlijke benadering.

Over het algemeen is onze indruk dat dit binnen onze gemeente en de organisaties die taken voor Teylingen uitvoeren, goed is geregeld. Echter gaan er soms ook zaken mis, mede door het streven om zo kostenefficiënt mogelijk te handelen. En niet elke inwoner is digitaal vaardig, niet elke hulpvraag past in een hokje, en niet elke afwijking van een bestemmingsplan is per definitie een fout.

Een groeiend aantal inwoners ziet de overheid, inclusief Teylingen, als onbetrouwbaar. Dit gaat hand in hand met een laag vertrouwen in de lokale politiek. Het is op zichzelf geen probleem dat er kritisch naar ons als lokale politiek wordt gekeken in een democratie. Het wordt echter wel een probleem als mensen afhaken of zich actief gaan verzetten omdat ze niet meer geloven dat wij als politiek in staat zijn om problemen op te lossen. Hoewel deze groep gelukkig nog klein is, is het onze taak om ervoor te zorgen dat deze groep niet groter wordt, en idealiter zelfs kleiner. We moeten meer luisteren, rechtvaardig handelen en verantwoording afleggen over de beslissingen die we nemen.

Concreet betekent dit dat we minder tijd hier in het bestuurscentrum moeten doorbrengen en meer de inwoners moeten opzoeken, zowel thuis als op straat. We moeten meer inhoudelijk debatteren, openstaan voor elkaars meningen en duidelijk uitleggen waarom we bepaalde beslissingen nemen. En met 'we' bedoel ik niet alleen wij als politieke partijen, maar ook het college en de ambtelijke organisatie.

Dames en heren,

Ons raadsprogramma gaat ook over brede welvaart voor alle inwoners van onze gemeente. Voor velen lijkt dit vanzelfsprekend, maar laten we niet vergeten dat er nog steeds een aanzienlijk aantal mensen is voor wie dit geen realiteit is. Een gevoel van eenzaamheid, gebrek aan financiële middelen voor essentiële uitgaven, geen woning kunnen vinden, wachtlijsten voor hulp en zo kan ik er helaas nog een paar opnoemen.

We moeten erkennen dat de oorzaken van deze problemen niet eenvoudig op te lossen zijn. We hebben visies en plannen opgesteld, we hebben een maatschappelijke agenda, een woonvisie en uitvoeringsplannen die hierbij passen. Maar nu is het tijd voor actie! We

moeten pragmatisch omgaan met deze problemen en ons richten op wat er wél mogelijk is, in plaats van ons te laten beperken door wat er niet kan.

Als we spreken over welzijn voor iedereen, zijn er twee groepen die bijzondere aandacht verdienen: onze jongeren en onze ouderen. En ik spreek hier niet alleen vanuit de inwoners, maar ook in mijn eigen belang. Mijn kinderen behoren tot de eerste groep en voordat ik het besef, zal ik zelf tot de laatste groep behoren. Dit feit maakt het vaststellen van de uitdagingen waar zij voor staan des te eenvoudiger om te begrijpen.

Onze jongeren hebben zorg nodig wanneer ze even vastlopen in het leven. Ze hebben hulp nodig als ze met een beperking leven, of ondersteuning wanneer ze op eigen benen willen staan en het huis uit willen. We moeten erkennen dat er geen eenvoudige oplossingen zijn voor deze problemen en dat we ze vaak niet alleen als gemeente kunnen oplossen. Maar het is onze verantwoordelijkheid om deze problemen voortdurend onder de aandacht te brengen, bij te dragen aan mogelijke oplossingen en ons niet te laten beperken door financiële overwegingen.

Wat betreft onze ouderen, moeten we ons actiever bezighouden met huisvesting en de voorzieningen daaromheen. Laten we onze detailhandelsvisie aanpassen, zodat er een supermarkt in de buurt mogelijk is. Onze dorpen groeien in omvang, en als ik straks oud ben - en misschien geldt dit ook voor u - wil ik niet kilometers moeten lopen voor mijn dagelijkse boodschappen en sociale contacten. Dit geldt natuurlijk ook voor andere essentiële voorzieningen.

Laten we niet langer accepteren dat welvaart slechts een privilege is voor sommigen, terwijl anderen in stilte lijden. Laten we streven naar een gemeenschap waarin iedereen gelukkig kan zijn en waarin niemand wordt achtergelaten. In deze gemeenteraad kunnen we dit samen met onze inwoners bereiken. Zie je het al voor je: Teylingen in de top 3 van gemeenten met de meest gelukkige inwoners.

Voorzitter,

Terug naar de kadernota en de financiële vooruitzichten voor volgend jaar. Het tekort voor komend jaar is te overzien maar moeten we wel oplossen. Hierbij willen we komen tot een robuuste, realistische begroting. Dit redden we niet alleen door te kijken waar nog ruimte zit in de uitgaven of in de planning van de uitgaven. We kunnen er niet aan ontkomen dat we moeten kijken naar de verhoging van de lasten voor de inwoners. Voor ons als PvdA is het belangrijk dat de sterkste schouders hierbij de zwaarste lasten dragen. Daarom kiezen we voor de verhoging van de OZB belasting en kiezen we niet voor andere lokale belastingen. De afgelopen 10 jaar is de OZB belasting, wat ons betreft kunstmatig laag gehouden. Fijn voor onze inwoners maar met als gevolg dat onze structurele uitgaven niet meer kunnen worden gedekt door onze structurele inkomsten als gemeente. Of zoals ik het op een verjaardag zou uitleggen: In Teylingen zorgen we goed voor elkaar en hebben we goede voorzieningen maar hier hoort wel een realistisch bedrag bij wat je als inwoners bijdraagt.